

Schildluis in een Euonymusheg

Jan Westerhof

info@knpv.org

Begin september 2024 kreeg ik de vraag: mijn Euonymusheg heeft last van witte vlieg. Kan ik daar wat aan doen? Die vraag verraste me. Witte vlieg komt op Euonymus niet voor. De man vertelde dat hij lang in kassen had gewerkt waarin hij geregeld witte vliegen tegenkwam. Omdat hij dichtbij woonde ben ik er maar naar toe gegaan.

In zijn tuin onttrok een prachtige bonte *Euonymus japonicus* heg het zicht op de houten schutting van de burens. Dicht bij het huis waren de bonte bladeren bijna helemaal geel geworden. Op de grond lagen afgevallen bladeren. Een paar meter verderop leek de heg gezond.

Schildluis

Dichterbij gekomen zag ik dat de takken bedekt waren met een laag schildluizen. Ook de onderkant van de bladeren was helemaal bezet. Zelfs op de bovenkant van het blad, langs de nerven zaten ze. Dicht bij het huis was een duidelijke infectiehaard

Onderzijde blad. Naast enkele volwassen vrouwelijke schildluizen (bruin) zijn heel veel veelal dode mannetjes (wit) te zien.

Aan de linkerkant is de heg het zwaarste aangetast.

zichtbaar. Hoe verder van het huis af hoe beter de heg er uitzag. Maar dat was schijn. De bladeren waren niet verkleurd, maar op de takken en op de onderkant van de bladeren zaten al volop schildluizen in alle stadia. Het minste aan het einde van de heg. Eind september was de geelverkleuring van de bladeren toegenomen. Bij het huis was veel blad afgevallen. Over de hele lengte van de heg waren nu bladsymptomen zichtbaar.

Op solitaire *Euonymus* struiken die wat verderop in de tuin stonden kon ik bij mijn eerste bezoek geen schildluizen vinden. Eind september trof ik ook daar jonge schildluizen aan.

De veroorzaker van de aantasting is *Unaspis euonymi*. Deze schildluis heeft een brede waardplantenreeks, variërend van bomen en struiken, vaste planten tot kamerplanten. Maar hij is vooral bekend van *Euonymus*.

Levenswijze

Volwassen vrouwelijke schildluizen zitten vooral op de takken. Ze zitten onder een wasachtig schild vast op de plant. Dat beschermt ze en het is vrijwel ondoordringbaar voor bestrijdingsmiddelen. Onder het schild leggen ze gedurende een groot deel van het jaar eitjes. De uitgelopen jongen kruipen daaronder vandaan om voedsel uit de plant te zuigen. Vrouwtjes zuigen vooral aan scheuten en takken, mannetjes ook aan bladeren. Mannetjes en onvolwassen vrouwtjes hebben geen schild en bewegen zich vrij over de takken en bladeren. Dode witte mannetjes blijven op bladeren en stengels plakken waardoor die helemaal bedekt kunnen worden.

Advies

De eigenaar wilde zijn prachtige heg heel graag behouden. Was dat niet het geval dan was het advies geweest: gezien de ernst van de aantasting de heg zo snel mogelijk rooien en heel goed opruimen. Ook alle bladeren goed opvegen. Wacht met herplanten tot het voorjaar, beter nog tot de volgende herfst. Weggooien is ook het advies bij besmetting van kamerplanten, kleine heesters en vaste planten van weinig waarde.

Zwaar aangetaste bladeren: verkleuring en afvallen.

Blijf controleren of planten in de omgeving vrij blijven van schildluizen. En waarschuw de burens: schildluizen kennen geen grenzen. Waarschuw ook als er chemisch wordt bestreden.

De vrouwelijke jongen die nog geen schild hebben en de mannetjes zijn gevoelig voor bestrijdingsmiddelen. De bestrijding moet er op gericht zijn de jonge luizen gedurende langere tijd te doden zodat ze niet volwassen worden en geen schild kunnen vormen.

Bij een beginnende aantastingen kan met zeepwater en alcohol geprobeerd worden de vrouwelijke jongen en de mannelijke schildluizen te doden. Bij een omvangrijke aantasting zoals hier het geval was, is inzet van insecticiden nodig. Deze zijn in tuincentra te koop. Volg nauwkeurig de gebruiksvorschriften. Snoei de planten voor de bestrijding zover mogelijk terug. Afspreiten met een harde waterstraal kan bij een teruggesnoei de heg of struik nuttig zijn. Hierdoor wordt het aantal schildluizen verkleind én zijn de schildluizen bij de bestrijding beter te raken. Spuit het bestrijdingsmiddel in de avond en gebruik veel vloeistof met fijne druppels. Onderzoek heeft uitgewezen dat minimaal vijf behandelingen nodig zijn met een interval van vijf tot zeven dagen.

Volhouden van de spuitfrequentie is bepalend voor het uiteindelijke resultaat van de bestrijding.

Langdurige controle op herinfectie en infectie van planten in de omgeving is nodig.

De schildluizen in de heg zijn voor de winter twee keer bestreden en de heg is zwaar teruggesnoeid. In het voorjaar gaat de bestrijding verder. Dit keer op schema.